

Gedeputeerde staten van Noord-
Brabant
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Uw brief van 25 maart 2014	Uw kenmerk 3553331	Ons kenmerk 15.0008075	Datum 30 juni 2015	Verzonden 30 juni 2015
Onderwerp Visie op de bestuurlijke toekomst Son en Breugel	Behandeld door dhr. R. Palstra		Bijlage(n) 3	

Geacht college ,

In maart 2014 heeft u onze gemeente verzocht uiterlijk medio 2015 te komen tot een bestuurlijke visie op de toekomst van Son en Breugel. U gaf daarbij aan dat u graag zag dat dit in samenspraak met Eindhoven, Helmond en overige gemeenten in het stedelijk gebied gebeurde. Tevens heeft u gevraagd om geen enkele bestuurlijke optie uit te sluiten. Deze vraag komt mede voort uit het advies van de commissie Huijbregts uit 2013 over onder andere de gemeente Son en Breugel.

Het college en de gemeenteraad van Son en Breugel hebben in de collegeperiode 2010-2014 al geconstateerd dat het bestuurlijk krachtenveld in Nederland sterk in beweging is. Enerzijds worden meer en meer taken overgedragen aan gemeenten, anderzijds vraagt de maatschappij om steeds meer invloed op de eigen leefomgeving. Mede om die reden en op basis van het verzoek van de provincie is in het coalitieprogramma 2014-2018 aangegeven dat de raad in de 1e helft van 2015 zijn visie vaststelt op de bestuurlijke toekomst.

Project bestuurlijke toekomst Son en Breugel

Sinds september 2014 loopt het project bestuurlijke toekomst Son en Breugel. Het doel van dit project was een proces met de gemeenteraad in gang te zetten om te komen tot een besluit over de bestuurlijke toekomst. Om dit proces te begeleiden is de gemeente deskundig begeleid door de VNG onder leiding van dhr. drs. R.B. Palstra. Het komen tot een weloverwogen besluit heeft de gemeenteraad aan de hand van het BOB model gedaan. In dit model zijn de fasen van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming successievelijk afgerond. Hieronder volgt een beknopte beschrijving van de fasen.

Beeldvormingsfase

In de beeldvormingsfase is een foto van de gemeente gemaakt op basis van de beschikbare informatie, zoals de Toekomstvisie Son en Breugel uit 2012, die in samenspraak met de

Afschrift : _____

inwoners is opgesteld. Ook hebben we de landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen verkend, een uitgebreide scan van de gemeente zelf opgesteld en de positie van de gemeente in de regio bepaald.

Hiervoor hebben we prof. dr. ir. J.T. Mommaas van het Telos instituut betrokken die naast de studie van prof. dr. P.P. Tordoir naar andere aspecten van de positionering in de regio kijkt. De verschillende analyses die zijn uitgevoerd laten zien dat Son en Breugel een sterke eigenstandige positie heeft in de regio. In regionaal perspectief kan aan de hand van de duurzaamheidsbenchmark geconstateerd worden dat op het niveau van de drie kapitalen (people, planet en profit) Son en Breugel voor ieder van de drie kapitalen min of meer een stevige middenpositie inneemt. Als relatief welvarende stabiele randgemeente met een sterke economische motor is de gemeente Son en Breugel een essentieel onderdeel van de regio en kan niet zonder deze regio gezien worden. Niet alleen is het een randgemeente die voor een geleidelijke overgang tussen stad en platteland zorgdraagt, maar ook één die een wezenlijke invloed in het stedelijk gebied bewerkstelligt door haar krachtige economische positie. Dit beeld wordt in grote mate bevestigd en aangevuld met de gesprekken die het college van burgemeester en wethouders gevoerd heeft met alle gemeenten in het stedelijk gebied

Daarnaast zijn we in deze fase aan de hand van een goed bezochte bijeenkomst met inwoners en belangenorganisaties vanuit de vier O's (ondernemers, onderwijs, overige organisatie en overheid) ingegaan op de ontwikkelingen en uitdagingen op lokaal en regionaal niveau. Dit heeft tot een versterking van het beeld geleid dat door het Telos instituut geschetst is, met enkele aanvullingen en nuanceringen.

Ook hebben we een scan van de kracht van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie gemaakt. De bestuurlijke en ambtelijke organisatie in Son en Breugel is stabiel maar kwetsbaar. Op dit moment is de ambtelijke organisatie goed in staat de ambities en dienstverlening van de gemeente te realiseren. Dit vormt een stabiele basis en geeft voor de komende periode zekerheid om de gestelde ambities te kunnen realiseren. De kwetsbaarheid van de organisatie zit in het getal, maar ook in kwaliteit in de vorm van sleutelfiguren, mochten die wegvallen.

Oordeelvormingsfase

In de oordeelvormingsfase heeft de raad de criteria vastgesteld. Aan deze criteria worden de verschillende mogelijkheden getoetst om zo tot een gedegen afweging te komen. Onder begeleiding van prof. dr. J.C.J. Boutellier heeft de gemeenteraad op 24 maart jl. vanuit de veranderende maatschappij een inkijk gekregen in de rollen die de gemeente kan oppakken. Tevens zijn we ingegaan op de verschillende wijzen van betrokkenheid van inwoners bij de gemeenschap. Dit werd langs de as van de sociale, functionele, culturele en ruimtelijke betrokkenheid gepeild en vertaald. Met een tweede bijeenkomst over de bestuurlijke toekomst hebben we met inwoners en andere belanghebbenden nader deze betrokkenheid verkend. Er is daarbij gekeken hoe deze betrokkenheid zich uit en wat dit betekent voor een gemeente; welke randvoorwaarden en eisen de inwoners en belanghebbenden voor inwoners hebben.

Op basis daarvan heeft de raad vijf criteria opgesteld:

1. Draagvlak
2. Democratische legitimatie
3. Nabijheid bestuur
4. Krachtige regio
5. Sterke organisatie

Besluitvormingsfase

Tot slot heeft de raad in de besluitvormingsfase op basis van een advies van het college gedebatteerd en de beelden, bestuurlijke opties en de criteria naast elkaar gelegd om uiteindelijk te komen tot een besluit over de bestuurlijke toekomst. Het besluit van de raad over de visie op de bestuurlijke toekomst is genomen op 18 juni 2015.

Visie op de bestuurlijke toekomst

Op basis van de verkregen input uit de voorgaande fasen heeft ons college een notitie inclusief voorstel opgesteld voor de raad voor de besluitvorming. De kern van dit voorstel bestaat uit een gefaseerde aanpak:

1. Samenwerking binnen Dommelvallei; (korte termijn; binnen nu en twee jaar)
2. Samenwerking binnen het stedelijk gebied; (middellange termijn; binnen nu en vier jaar)
3. Visie op bestuurlijke vorm; (lange termijn; vanaf vier jaar)

Bij elke stap is het aan de gemeenteraad om te oordelen en te besluiten over de koers.

1. Samenwerking binnen Dommelvallei.

Spiegel op de bestuurlijke en ambtelijke organisatie, bestuurlijke en ambtelijke slagkracht. Uit de scan van de adviescommissie Huijbregts, maar ook uit de regionale verkenning blijkt dat Son en Breugel een krachtige en gezonde gemeente is. De kwaliteit is goed. Uit de politieke consultatie in de raadscommissie algemene zaken blijkt dat het oordeel is, dat de organisatie op het gewenste niveau de dienstverlening levert. Maar we moeten wel oog houden voor kwetsbaarheid. Zowel in getal, maar ook in kwaliteit in de vorm van sleutelfiguren, mochten die wegvallen. De ontwikkeling naar regiegemeenten met flexibiliteit, inhuur en samenwerking speelt daar momenteel goed op in. De samenwerking binnen de Dienst Dommelvallei verloopt goed. Binnenkort wordt de samenwerking in de Dienst Dommelvallei geëvalueerd, maar we hebben er vertrouwen in dat een goede basis is gelegd, die met andere bedrijfsvoeringzaken vanaf 2016 nog verder geïntensiveerd en verbreed kan worden. De eerdere argumenten van kwaliteit, kwetsbaarheid, kostenreductie en goed werkgeverschap gelden hierbij onverminderd. Deze intensivering kan niet zover gaan dat er een vorm van volledige ambtelijke fusie ontstaat. Op grond van de diverse criteria, zoals draagvlak en democratische legitimatie, wijzen we die af.

2. Samenwerking in het stedelijk gebied.

Zowel in onze Toekomstvisie Son en Breugel 2030 als in het collegeprogramma Samen Duurzaam Verder 2014-2018 is dit een speerpunt. Denken vanuit de regio is in groot belang van Son en Breugel (en andere gemeenten). Het gaat hierbij om bestuurlijke slagkracht, prioriteiten en keuzes. In onze huidige positie maken we keuzes met betrekking tot de bestuurlijke en ambtelijke inzet. Dit doen we zowel op lokaal als op regionaal niveau. Met de recente ontwikkelingen en nieuwe die eraan komen; onder andere Omgevingswet, decentralisaties, transformatieproces (bestuur en organisatie) richting maatschappij / participatiemaatschappij maar ook het daily urban system en de verdere ontwikkeling daarvan, voorzien we dat in ieder geval meer regionale samenwerking op alle niveaus (vooral strategisch) noodzakelijk is. We gaan er vanuit dat ook de andere gemeenten de grote belangen van het stedelijk gebied onderkennen, gemeentegrensoverschrijdend in het belang van hun eigen inwoners, organisaties en bedrijven, en de voordelen inzien van intensieve en complementaire samenwerking daarbij en zich krachtig willen inzetten voor een sterke regio. Vanuit dat gezamenlijk strategisch belang zijn wij bereid om met andere gemeenten te spreken over overdracht van bevoegdheden op beleidstaken aan de regio met een eigen democratische gekozen bestuursorgaan. Dit kan rechtstreeks door de burgers dan wel getraptd uit de gemeenteraden. We staan open voor andere opties als die door andere gemeenten worden aangedragen.

3. Visie op bestuurlijke vorm:

Proactief handelen door het voortouw te nemen en een heldere keuze die in lijn met de huidige werkwijze en opstelling van de gemeente is. Na de stappen 1 en 2 maakt onze raad de balans op. We beoordelen hoe de gemeenschap van Son en Breugel dan optimaal bediend kan worden en of de samenwerking in de regio voldoet aan onze verwachtingen. We hantieren daarbij criteria als slagkracht, nabijheid en krachtige regio. Samenwerking, zowel binnen Dommelvallei, als binnen het stedelijk gebied, heeft gevolgen voor onze eigen organisatie. Een ambtelijke fusie achten wij daarbij niet gewenst. Om de belangen van de lokale gemeenschap en bedrijven goed te dienen, blijft Son en Breugel vooralsnog een zelfstandige gemeente. Een bestuurlijke fusie binnen het verband van Dommelvallei sluiten wij niet uit, indien daarmee de belangen van de lokale gemeenschap beter gediend zijn.

U vindt de onderliggende documentatie waarin de afweging om tot het besluit te komen bijgevoegd.

Vervolg

De gemeenteraad heeft aangegeven de komende periode de visies van de andere gemeenten in het stedelijk gebied rond Eindhoven met belangstelling te volgen. Met de verkenning voor verdere samenwerking in de Dommelvallei zijn we van plan om na de zomer met de beide partners Nuenen en Geldrop-Mierlo verder te spreken, mede op basis van de evaluatie van het eerste jaar. Zodra de andere gemeenten in het stedelijk gebied de visie op de bestuurlijke toekomst gereed hebben wil Son en Breugel in het stedelijk gebied graag de discussie aangaan over de samenwerking en de eventuele overdracht van bevoegdheden en het adequaat inrichten van een bestuurlijke vorm die past bij de uitgangspunten van nabijheid en democratische legitimatie. Zoals uit de visie blijkt zal het college van burgemeester en wethouders bij deze ontwikkelingen met de gemeenteraad op basis van deze visie kijken welke stappen gewenst zijn om de gemeenschap goed te blijven dienen.

Tot slot

Vanuit het programma Veerkrachtig Bestuur heeft u ter ondersteuning een subsidie aan gemeenten beschikbaar gesteld. De gemeente Son en Breugel heeft van deze stimuleringsregeling gebruik gemaakt. U heeft daarvoor het maximum subsidiebedrag van € 30.000 toegekend. De bijdrage heeft het mogelijk gemaakt een uitgebreide verkenning te doen naar onze bestuurlijke toekomst. Wij zijn u daarvoor erkentelijk.

Hoogachtend,
De raad van de gemeente Son en Breugel,
De griffier, De voorzitter,

Frans den Hengst

Hans Gaillard